

Epistole anselmi

illicitū sibi sacerdotiū v̄dicaret lep̄ per
cussus ē: filij q̄s aaron qz alienū ignē im
posuerūt igne diuino cōsūpti sūt. Alie
nū est enī ab ecclia z a sacris canonibus
est inhibitiū: ne p̄ncipes z seculares viri
inuesturas nō solū h̄dare s̄z nec electōi
ep̄oz audeāt se violēter inserere. In sep
tima q̄ppe synodo vt nostis scriptuz est.

Sct̄az vniuersal' synod' diffiniuit nemi
nē laycoz p̄ncipiū vl' potētū se vir inge
rere electōi vl' p̄motōni ep̄oz. **S**i ḡ filij
aaro qz ignē alienū intulerūt corpaliter
puniti sūt isti qz laycis a q̄bus alienuz ē
eccliam susceperint spirituali gladio fe
riunt. **E**p̄os at̄ q̄ x̄itate in mēdaciū cō
mutauerūt ip̄x̄itate q̄ deus ē in mediū
introduc̄ta a br̄i petri gr̄a z n̄ra societa
te excludim' donec romane ecclie satisf
faciāt z reat' sui p̄odus agnoscat. **Q**ui
cūqz x̄o intra p̄dictas inducias inuesti
turas seu cōsecrationē acceperūt a con
sortio fratru z ordiarios z ordiarios as
lienos habem': nec eis ad excusationez
deceptō sufficit qz z p̄p̄ha ab alio p̄p̄ha
decept' nec ideo mortē euasit. **R**ogam'
itēre caritatē tuā nos tuis sc̄is p̄cib' cō
mēdari vt q̄nto p̄p' ad d̄ni passib' x̄tu
tū accelās nobis orōnū tuarū man' ex
tēdas. **O**p̄s de' qui te hui' stadij inuisa
uit ad cursū felici cōsūmatōe p̄duc̄at ad
p̄m̄ium. **D**e tribus moīs supbie.

Anselmus seru' ecclie cantuariēsi
dilecō amico cūno salutē. **E**xigit
caritas v̄ra vt de trib' illis mo
dis supbie de q̄bus vob' locut' sū duos
q̄ a memoria vobis exciderunt p̄ eplam
n̄ram cōmemorē. **T**res q̄dē illos cē dixi
vnū in estimatōe idē q̄n aliq̄s alti' exi
stimat de se q̄s debeat: q̄ quē dicit. **H**oli
altū s̄ape. s̄ time. **E**t quē negat in se fuī
se q̄ dicit. **D**ne non ē exaltatū cor meū z
q̄ secunt'. **A**li' est i volūtate q̄n aliq̄s al
tū se vlt' tractari aliq' mō q̄s debeat p̄tra
quē dicit. **Q**uō potestis credere q̄ glaz
q̄ritis abinuicē. z diē hoīs nō desidera

ui tu sc̄is. **A**li' est i ope: p̄tra quē d̄ns d̄t
Lū inuitat' fueris ad nuptias nō discū
bas in p̄mo loco. **I**ste ē q̄n hō seipm tra
ctat altius q̄s debeat. **C**ontra singulos
istos modos p̄la iueniunt' dicta i sacra
scriptura si inq̄rant'. **C**ōtra oēs d̄r. **Q**ui
se exaltat humiliabit' z supbis de' resis
stet z m̄lta alia. **D**e his trib' q̄n singula
queqz sola ē illa ē lenior q̄ in solo ope ē
qz nō sit nisi p̄ iqr̄tā z tū vitū ē qz cor
rigēdū est. **D**e alijs duab' illa q̄ est i so
la volūtate dānabilior ē qz scienter pec
cat. **I**lla q̄ est in estimatōe sola insana
bilior ē: qz non se ostēdit z iusta sibi videt'.
Si ergo iste tres supbie singule confide
rent' tres simplices possunt dici supbie.
Si x̄o bine z bine intelligāt tres dupli
ces inueniunt'. **S**i x̄o tres sunt' cōiūgā
tur erit vna triplex: z sic est septē. **T**res
simplices tres duplices vna triplex. **C**ō
tra istas supbias sūt mēbra humilitatis.
id est vt humiliter q̄s sentiat dese et q̄s
tum ad tractatum z conuersationē alio
ruz humiliter velit de se z ip̄e humiliter
tractet se. **P**ro singulis modis superbie
dicitur homo supbus. s̄z pro singul' mē
bris humilitatis vel pro duobus nō om
nia membra simul sint non dicitur ho
mo humilis sicut vno membro languē
te dicitur homo eger: sanus aut' non di
citur nisi sanis omnibus membris. **H**ec
breuiter commemoravi caritati vestre.
Que si prudentia vestra sepius tracta
uerit: plenius ea intelliget: q̄s hic dicta
sunt. **V**alete et orate p̄ me: vt sicut de'
dedit mihi superbiam z humilitatē in
telligere: sic mihi det illam cauere z istā
acquirere. **S**alutate d̄nm z amicū n̄m
reuerēdū ep̄m atrabaten'sē ex p̄te n̄ra

Incipit liber Honorij inclusi de ima
gine mundi.
Mundus itaqz dicitur quasi vn
diq' motus. **E**st enim in perpe
tuo motu. **H**uius figura est in
modum p̄yle rotunda. **S**ed instar oui

elementis distincta. Quuz q̄ppe' exteri⁹
testa vñdiq; ambitur: teste albū ē: albu-
miū: vitellū vitello gutta pinguedinis
includitur. Sic mundus vñdiq; celo vt
testa circūdat: celo vero purus ether.
vt albumen: etheri turbidus aer vt vitel-
lum: aeri terra vt pinguedinis gutta in-
cluditur.

De creatione mundi.

Creatio vero mūdi quinq; mo-
dis scribitur. Primo vero q̄ an-
te secula temporalia vniuersitas
mūdi in mēte diuina concipitur. que cō-
ceptio archetypus mundus dicitur. vñ
describitur. quod factum est in ipso: vi-
ta erat. Secundo cum ad exemplar ar-
chetipi hic sensibilis mundus in mate-
ria creatur. Sicut legitur. Qui manet ī
eternum creauit omnia in sinul. Tercio
cum per species et formas sex dieb⁹ hic
mundus formatur. sicut scribitur. Sex
diebus fecit deus opera sua bona valde.
Quarto cum vnum ab alio vtputa ho-
mo ab homie: pecus a pecude: arbor ab
arboze. vnumquodq; de semine sui ge-
neris nascitur sicut dicitur. Pater me⁹
vsq; modo operatur. Quinto cum ad
huc mundus innouabitur sicut scribit̄.
Ecce noua facio omnia.

De elementis.

Elementa dicuntur quasi yleli-
gamenta syle autem est materia
Sūt enī quatuor elementa ex q̄
bus constant omnia. scz. Ignis. aer: aq̄
terra. que in modum circuli in se reuol-
uunt. Ignis in aerem. Aer in aquam.
Aqua in terram conuertitur. Rurs⁹ ter-
ra in aquam. aqua in aerem. aer in ignē
cōmutatur. Hec singula proprijs qualē-
tatibus quasi quibusdā brachijs se inui-
cem tenent ⁊ discordem sui naturam cō-
cordi federe vicissim commiscunt. Nam
terra arida et frigida: frigide aque con-
nectitur. aqua frigida ⁊ humidā hūmi-
do aeri constringitur. aer humidus ⁊ ea

lidus calido igni associatur. Ignis cali-
dus ⁊ aridus aride terre copulatur. Ex
his terra vtputa grauissima imū ignis.
vtputa leuissimus supremū obtinet lo-
cum. alia duo medium quasi quoddam
soliditatis vinculum. quoz aqua gra-
uior terre proximum aer leuior igni. pr-
imum possidet locum. Deputantur ve-
ro terre gradientia. aqua natantia. aeri
volantia. igni radiantia.

De septem nominibus terre.

Primum elementum septem no-
minibus denotatur. quia terra:
tellus. humus. arida. sicca. solū
ops nuncupatur. Terra a terendo dicit̄
⁊ totum elementum intelligitur. Tellus
quasi tollens fructum que est fructibus
apta vel vinetis. fructiferisq; arboribus
consta. Humus ab humore que est pas-
lustris et inarabilis. Arida in aquosa q̄
semper feruore solis ardet vt libia. Sic-
ca que aliquando compluta cito exicca-
tur vt iudea. Solum a soliditate vt sūt
montana. Ops ab opibus: vbi diuitie
scilicet aurum ⁊ gemme habundant: vt
in india.

De terre forma.

Terre forma est rotunda. Unde
et orbis est dicta. Si quis enim
in aere positus desuper eam in-
spiceret: tota enoamitas montium et cō-
cauitas vallium minus in ea apparet
q̄ digitus alicuius: si pilam pregrandē
in manu teneret. Circuitus autem terre
L. ⁊ lxxx. milibus stadiorum mensura-
tur. quod duodecies mille miliaria et. l.
duo computatur. Hec centrum in me-
dio mundo vt punctus in medio circuli
equaliter collocatur ⁊ nullis fulcris sed
diuina potentia sustentatur. sicut legit̄.
Nō timetis me ait dominus: qui suspē-
di terram in nihilo. Fundata est enim
super stabilitatem suam sicut aliud ele-
mentū occupans sue qualitatis metam.
Hec in circuitu oceano vt limbo cingi-

De imaginemundi

tur: vt scribitur. **A**byslus sicut vestimē-
tum amictus eius. **I**nteri^o meatib⁹ aq̄-
rum vt corpus venis sanguis penetra-
q̄ubus ariditas ipsius vbiq; irrigatur.
Un vbiq; terra infoditur aq̄ repitur.

De quinq; zonis.

Quinq; aut zonis id est circulis
quinq; terra distinguit. **Q**uorū
duo extremi sunt inhabitabiles
algorē. medius inhabitabilis calore a q̄
sol nunq; recedit ad illos nunq; accedit.
Dedij duo habitabiles: hinc ardore in-
de rigore temperati: verbigra. si ignis i
hyeme sub diuo accenditur quinq; line-
as efficere scitur: vnā in medio feruidā
duas circūgelidas: duas intra has tpa-
tas. **Q**ui si vt sol circuiret: qn q; nimirū
circulos redderet. **E**x his circulis p̄m^o
septentrional: secūdu^s solstitialis: ter-
cius eq̄noxialis: quart^o brumalis: q̄nt^o
australis noiatur: sed solus solstitialis i
habitari a nob noscitur. **D**e trib⁹ p̄tib⁹
Habitat zona q̄ a nobis icolis in tres
ptes mediterraneo mari dirimit: quarū
vna asya: altera **E**uropa. tertia affrica
dicitur.

De asia

Asia a septentrione p̄ orientē vsq;
ad meridiē. **E**uropa ab occi-
dente vsq; ad septentrionē. **A**s-
frica a meridiē vsq; ad occidentē extēdit.
Asia a regina eiusdē nois appellat̄.

Huius p̄ma regio i ori. **D**e paradiso
ente est paradisu^s: locus vicz omi ame-
nitate cōspiciuus inadibilis hominibus
q; igneo muro vsq; ad celū est cinctus.
In hoc est lignū vite vicz arbor de cui⁹
fructu qui comederit sp̄ in vno statu im-
mortalis p̄manebit. **I**n hoc etiā fōs ori-
tur qui in q̄tuor flumia diuidit̄.

De quatuor fluminibus.

Que q̄tuor flumia infra paradisu^s terra
cōdūtur. **S**ed in alijs regionib⁹ longe
fundunt̄. **P**am phison q̄ t ganges i in-
dia de monte orcobares nascit̄: t cōtra
orientē fluens oceano excipit̄. **S**eon q̄

t nilus iuxta montē athlantez surgens
mox a terra absorbet̄: p̄ quā occulto me-
atu currēs in littoze rubri maris denuo
fūdūt̄: ethiopiā circuiens p̄ egyptū labi-
tur in septē hostia diuisus: magnū ma-
re iuxta alexandriā ingredit̄. **T**igris at̄
t eufrates de mōte parchoatra fūdunt̄
t cōtra meridiē vergētes mediterraneo
mari immergunt̄. **P**ost paradisu^s sunt
multa loca deserta t inuia: ob diuisa ser-
pentū t ferarum aialia.

De india.

Inde est india ab indo flumie
dicta: qui ad septētrionē de mō-
te caucaso nascit̄: t ad meridiē
cursum suum dirigens: a rubro mari ex-
cipitur. **H**ec india ab occidentē claudūt̄.
t ob hoc indicus ocean⁹ dicit̄: in q̄ est
sita taprobane insula. t ciuitatib⁹ incli-
ta. **H**ec duas estates t duas hyemes v-
no anno habet: t in omni tpe viret. **I**n
hac etiā sūt chrysa t argire insule auro t
argento secūde: t sp̄ flozide. **I**bi inueni-
untur bdellium t lapis onichin⁹. **B**oel-
lium est arbor aromatica colore nigra:
magnitudine oliue. **O**nix est appellat⁹
q̄ habet in se p̄mixtū candorē in simili-
tudine vnguis humāe. **G**reci enī vnguē
dicūt nichem. **I**bi sūt t mōtes aurei: q̄
p̄pter dracones t grifes nō possunt ad-
iri. **I**n india est mos caspius a q̄ caspiū
mare vocat̄. **I**ntra quem t mare gog t
magog ferocissime gētes a magdio ale-
xandro incluse ferunt̄: que humāis car-
nibus t crudis bestijs vescunt̄. **I**ndia
habet. xliiij. regiones: populos multos
garamannos: orestas: coatras: quorum
silue tangūt ethera. **I**n mōtanis pigme-
os duorum cubitorum homines quibus
bellum est contra grues: qui tercio an-
no pariunt: octauo senescūt. **A**p̄ hos
crescit piper colore quidem albo. **S**ed
cum ipsi serpentes qui ibi habundant:
flamma fugant; nigrum colozem trahit
de incendio. **I**tem **A**macrobites sunt
duodecim cubitorum: qui bellant con-

Libertum in Anselmi

tra ignes. Qui corpora: alas: et ungues
pferit a quilaruz. Item agroctas: brag
infanos qui se igne mittunt vltro: amo
re alterius vite. Sunt et alij qui paretes
iam scilio cofectos inactant: et eoru car
nes ad m aducandum parant: usq; impi
us iudicatur: qui hoc facere abnegat.
Sunt et alij qui pisces ita crudos edunt:
et salsum mare bibunt. **D**e monstris
Sunt ibi et quedam monstra: que q
dam hominibus: quidam aseribit bestis
is: ut snt hi qui aduersas habet platas.
et octonos in pedibus digitos: et alij qui
habent canina capita: et ungues adun
cosi quibus est vestis pellis peccidum:
et vox lstratus estulm. Ibi quedam et
am matres semel parunt canos partus
edunt qui in senectute nigrescunt: et loga
nse etatis tempora excedunt. Ibi sunt et
monoculi: qui et armis sp: et cyclopes et
cyclopede qui vno tantum sulci pede au
ram cursu vincunt. et in terra positi vim
brasi sibi planta erecta faciunt. Sunt alij
absq; capite: quibus oculi snt in hume
ris: p nali: et ore duo foramina in pecto
re: letas habent vt bestie. Sunt et alij li
xia fontem gangis fluyij: qui solo odo
re cuiusdam pomi vult: qui longius se
exerunt: pomu seai ferunt: mo nini eniz
suprauum ferore tra hant. **D**e bestijs
Snt ibi serpentes tam vasti vt ceruos
deuorat: et ipsum etiam oceanu resma
tent. Ibi etiam est bestia ceu homini co
creta: cuius corpus asini: clunes cerui:
pectus et crura leois: pedes equi: inges
cornu bisulcum: vastus oris hiatus: vs
q; ad aures: in loco detum os solidum:
vox pene hois. Itē est alia bestia eale:
cuius corpus equi: maxilla apri: cauda
elephantis: cubitalia cornua habens: q
rum vnu post tergum reflectit: cum alio
pugnat: illo obtuso: aliud ad certamen
vibrat. Nigro colore horret: in aqua et i
terra equaliter valet. Ibi snt salui tauri
vltis fetis horridi: grande caput oris ri

ctus ab aure ad aurem patet. Hi etiam
cornua vicissim ad pugna pducunt vel
deponunt. omne inuisibile duro tergo re
pellunt: qui si fuerint capti: nulla possit
arte domari. Ibi quoq; manithora bes
tia facie homo: triplex ordo in dentib
corpore leo: cauda scorpio: oculis glau
cis: colore sanguinea: vox sibilus serpe
tium: fingens discrimina vocum: velo
cior cursu q; auis volatu: humanos car
nes habens in vsu. Ibi sunt etia boues
tricornes: pedes quinos habentes. Ibi
quoq; monoceros: cui corpus equi: ca
put cerui: pedes elephantis: cauda suis
vnu cornu in media fronte armatum q
tuor pedu longu: splensdens et mite acu
tum. Hec bestia nimis feror diros habz
mugitus. Omne quod obstat cornu tras
uerberat: captum pot periri: non pr do
mari. In gange quoq; snt anguille tres
centoru pedum longe. Ibi quida etiam
vermes q; instar cancri bina habent bra
chia. vs. cubitoz longa: quibus elepha
tes coripiunt: et vndis immergunt. In
dicum quoq; mare gignit testudies: de
quarum testis capacia hospicia faciunt
homines India quoq; magnetē lapidē
gignit: qui ferrum rapit. Adamantem
etiam: qui non nisi hircino sanguine fra
gi potest. **D**e parthia.
Ab Indo flumine vsq; ad tygrin est
parthia. xxiiij. regionib; distenta: Dici
tur aut parthia a parthis venientibus a
scitia: in ea regio aracusia ab oppido a
racusa dicta. Est in ea etiam assyria ab
assur filio sem nominata: qui eam prin
incoluit. Est in ea quoq; media a medo
rege dicta: qui ciuitatem construēs me
diam nominauit: de qua et regio nomen
assumpsit. In ea et persida a perseo rege
dicta: qui ciuitatem persipolim edifica
uit: de qua et regio nomen accepit. In
hac prinum orta est ars magica
Persida lapidem piridem mittit q; ma
num prementis yrit: et sine litem cui ca

De imaginemundi

dor cum luna crescit z deficit

De Mesopotamia .
A tigris flumine vsq; ad eufraten ē me-
sopotamia: a duobus fluiijs grece dictā
q; in medio duū fluminū sit constituta .
In hac est ciuitas niniue: itinere triū di-
erū a nino rege cōstructa z nomiata . In
hac et regio babilonia a ciuitate babilo-
ne noiata: hanc nemroth gigas funda-
uit: sed sepe miramis regina repauit: cu-
ius muri latitudo est .l. cubitorū: altitu-
do ducētorū cubitorū: ambitus ciuitatis
quadringentorū .lxxx. stadiorū . Contuz
poris ereis est firmata . flumen eufrate
p medium eius currente irrigua . Huius
arx babel .iiij. millium passuum alta scri-
bitur . In eo quoq; est caldea in qua pri-
mū inuenta est astronomia . In ea z ara-
bia que etiā saba dicitur a saba filio chus
vel a fluuio saba . In hac thus colligitur .
z in hac est mons synai: qui z oreb: in q̄
lex a moyse scribitur: iuxta quem vrbs ma-
dian fuit: in q̄ sacerdos ihetro presuit .
In q̄ sūt gentes mltē moabite amonite
idumei: saraceni : madianite z alie mltē

De syria .

Ab eufrate vsq; ad mare mediterrā-
neū est syria: a q̄dam syro rege dicta : in
qua est damascus a damasco abrahe li-
berto cōstructa z dicta . Ibi et antiochia
ab antiocho rege cognominata: olim re-
blata vocata . Est in ea comagena puin-
cia . Est et fenicia a fenice aue: que sola ī
hac terra inuenitur: siue a fenice rege fi-
lio agenoris dicta . In hac sunt tyrus et
sydon ciuitates sice . In hac est etiā mōs
libanus: ad cuius radices oritur iorda-
nis fluuius . Est in ea etiā palestina a ci-
uitate palestin q̄ nūc ascalon vocat̄ dca
Est in ea z iudea a iuda filio iacob: de
cuius tribu reges erant nuncupati . Hec
etiam chananea a chanaan filio chaam
est dicta . In hac est iherusalem quā sem
filius noe cōstruens salem noiavit . Sz
iebusseus filius chanaā in habitauit: vñ

a iebus z salem dedit ei nomē rex dauid
iherusalem: quasi iebussalem: quam salo-
mon filius eius auro z argento z gem-
mis decorauit: z iherosolimā q̄ si iheroso-
lemaniā appellauit . Quā a babilonijs
subuersā zorobabel reedificauit . Sz ro-
man^o populus fūdītus deleuit . Hāc p^o
modū helyus adrian^o impator repauit
z heliā noiavit . **D**e palestina .

Est etiā in palestina regio samaria
a ciuitate samaria dicta . q̄ nūc est seba-
sta dicta . In hac ē q̄ galilea regio: in q̄
est nazareth ciuitas iuxta mōtē thabor
sita . In hac est pentapolis regio a quo-
q; ciuitatib^o dicta in qua olim fuit sodo-
ma z gomorra . In hac est mare mortuū
a q̄ iordanis fluuenta absorbent . In hac
q̄ saraceni a sara dicti: qui z agareni ab
agar . Idem ysmahelyte ab ysmahel nū-
cupati . In hac z nabatheci a nabatho fi-
lio ysmahel dicti . quoz gentes sūt . xij .

Hec supius dicte regi^o . **D**e egypto
ones ab oriēte incipiētes recta linea ad
mediterraneū mare extendunt: quibus
xpus austrū egypt^o cōnectit in q̄ . xxiij .
gētes eē ferūtur . Hec ī oriēte a rubro ma-
ri surgit terminū suū xpus occidētē in li-
bia figit . Hec prius euria . i . bona copia
dicta : postea ab egypto rege fratre da-
nai egypt^o ē vocata . Hec fluuio nilo vn-
diq; dicta ī modū deltelē ē formata . c .
millib^o villarū incluta . Hāc nubes non
obscurat: pluuie nō irrigat: s̄ nilus inū-
dāseā secūdat . In hac ē puicia thebui-
da a thebis ciuitate cōgmīata: qm̄ cath-
mus a genoris fili^o ī egyptū veniēs edē-
ficauit: z thebas fm̄ illā quā ī boecio cō-
struxit noiavit regioq; nomē ab illa in-
uauit . In hac mauricius pncipabat . et
ab hac thebei dicūtur . Huic maxia a dia-
cet solitudo ī q̄ olim cōuersabat̄ mona-
choz mltitudo . **L**ābises rex egyptū supe-
rās ciuitatē cōdidit: cui nomē babilō in-
didit: q̄ nūc caput regni illi^o existit . In
hac etiā victo: alexāder ciuitatem edi-

Libri Anselmi

ficauit quam ex suo nomine alexandriā nuncupauit. **De caucaso**

Supscriptis regionib⁹ versus aqlo-
nē annectunt hec regiones. Mons cau-
casus a caspio mare orientis attollitur,
z p aquilonem vergēs pene vsq; ad eu-
ropam porrigitur. Hāc inhabitāt ama-
zones femine: vicz vt viri pliantes. His
cohabitāt massagete z colchi z sarmate
Seres est oppidū orientis: a quo est se-
rica regio z gēs z vestis dicta. **Post**
hanc est bactria ab actrona amne voca-
ta. Hanc sequit Albania a candore ipsi
dicta: eo q̄ ibi albo crine nascant. Huic
pungit scithia z bithinia: als hunia: q̄
rū gentes sūt. xliiij. Ibi sūt ypborei mō-
tes. Huic cōiungitur hircania ab hircan-
nia silua noiata. In hac sūt aues q̄rum
penne splendent p noctes. Cui connec-
titur armenia: in q̄ est mons ararath. su-
per quem archa noe post diluuium req̄-
euit: cuius vsq; hodie ibi ligna vident.
Huic copulat hyberia illi dō capadocia
a ciuitate eiusdē nominis dicta. In hac
eque a vento cōcipiunt: sed fetus nō am-
plius triennio viuunt.

De asya minore.

Asia minor post hanc constituitur
que pene mari vndiq; cingi-
tur. In hac est ephesus ciuitas:
a bamazonibus cōstructa. In qua req̄es-
cit Johannes euangelista. **Prona** p-
uincia asie minoris est bithimia appella-
ta: in q̄ est ciuitas eiusdē nominis prius
berica dicta post migdonia: postea a by-
thimio rege est bythimia appellata. In
qua est ciuitas nicea: in qua est magna
synodus facta. In hac etiam ciuitas ni-
che media a nichomede rege cōstructa:
z dicta.

De regionibus asye.

Bithymia quoq; maior dicitur frigia: i
qua est ciuitas smirna a theseo cōstructa
Hāc sequitur frigia a filia europe frigia
appellata. Hec z dardania a dardano io-
uis filia dicta. Huic iungitur galacia a

gallis dicta: quos Bithimius rex in au-
xilium euocauit: z post victoriam eis ter-
ram diuisit. Et in ea ciuitas eiusdē no-
minis ab eodē constructa. In hac est etiā
ciuitas troia a troo rege cōstructa z no-
minata. Hec z illum ab ylo rege est deā
huic iacent licaonia z caria vbi fluit bernius
fluuius aureis harenis famosus. Inde
est lidia a lido rege fratre turreni appel-
lata. In hac est ciuitas thiatira: deinde
est ysauria ab aura qua vndiq; pflaē di-
cta. Post hanc est cicilia a ciuitate eius-
dem nominis nūcupata quā cili filius
agenoris pstruxit: z ab illa nomē regio
accepit. In hac est mōs amana q̄ z tau-
rus: in qua est z Tharsis ciuitas a pseo
constructa Pauli apostoli inhabitatōe
gloriosa. Deinde est licia psidia z pam-
philia. Exinde est pont⁹ regio multarū
gentiū: a qua z ponticū mare appellat.
in quo ouidius z postea clemens exilio
relegant. Post decursam asiā transea-
mus ad Europam.

De Europa.

Europa ab Europe rege: vel ab
europa agenois filia est noiata
In qua in p̄mis vsus septentri-
onem sūt risei mōtes: z tanais fluuius a
tanai rege dictus: z meotides paludes
magno mari iuxta theodosiā vrbē se iū-
gēs.

De Sithia.

Athanaan fluuius est scithia inferior
q̄ vsus meridiē vsq; ad danubiū porri-
gitur. In hac sūt iste puincie: alania: da-
thia: gothia.

De Germania supior.

A danubio vsq; ad alpes est germa-
nia supior q̄ a germinando ipso dicitur
versus occasū rheno vsus adlonē albia
flumie terminat. In hac est suevia regia
a mōte sueuo dicta. Hec z alemantia ab
alemāno lacu appellata hec z recia dicta
In hac danubius nascit z. lx. precipuis
fluuijs auget z in. viij. hostia vt nilus di-
uisus pōticū mare ingredit. Est i ea no-
ricus q̄ z bauaria in q̄ est ciuitas Ratif-

de ymaginemundi

ponas est et orientalis fracia cui coniu-
git. **Thuringia**: qua sequit saxonia de
Germania inferior: ab albia fluuio e ger-
mania inferior: que versus aqilon e ocea-
no excipit. **In hac e dania** et norwegia
Adannubio. inimo circa danubiū vsus
orientē vsq; ad mediterraneuz mare est
messiū puētū dicta. **Deinde panonia**
inferior et vulgaria. **Inde tracia** a traco
filio iaphet dcta: hec habet hebrū flumē
et vrbem cōstantinopolim a cōstantino
cōstructā et dcta. **De grecia**. **A mediter-**
raneo mari e grecia a rege greco dcta: ce-
thim olim vocata: et versus austrū ma-
gno mari terminat: qui z illiricus voca-
tur. **Est i ea puincia dalmacia** a dalma-
cio vocata. **Est et epiro** a pirro filio ach-
illis dicta. **In epiro e fons** in quo faces
accense extinguitur: et itez extincto ac-
cedūtur. **Est et chaonia** a ciuitate eius-
dem n ois appellata: qua helenus frater
hectori edificauit: ab amore fratris sui
chaonis chaoniā noiauit. **Hec z molo-**
sia a ciuitate molossia dicta: qua molo-
sus pirri filius pstruxit: z a noie suo mo-
lossiā vocauit. **Estz ibi elladia** ab ellada
rege filio deualionis z pure dicta. **Ip-**
sa est z attica ab attico rege: ipa: et vera
grecia siue ab atthico filio cuiusdā q fu-
it indigena gretie. **Ipsa est et vera gre-**
tia. **In hac est ciuitas athene** a cetropo
rege cōstructa. **Ibi est boecia** a boue di-
cta. quia cadmus filius agenoꝝ illo ve-
nies bouis ducatu eū dijs immolās the-
bas construxit z puinciam boeciā nun-
cupauit. **De hac thebani dicunt** de alia
thebei. **Eadem puincia dicit z aonia** a
fōte aon: musis psecrato siue a rege ago-
ne. **Ibi est peloponēsis** a pelope rege: z
a ciuitate eiusdem nois appellata. **Ibi z**
thessalia a rege thessalo dicta. **Ibi z ma-**
cedonia a mecedoe rege appellata. **Hec**
et emathia ab emathe rege vocata. **In**
hac est mōs olimp q excedit nubes **In**
hac: et thessalocica a thessalo rege: filio

greci cōstructa. **Ibi est z achaia** ab ach-
eo rege z ciuitate eius nois dicta. **Ibi z**
archadia q z sicionia a sitione rege nū-
cupata. **In hac e corinthus** a chozintho
filio orestis dicta. **Archadia abeston la-**
pidem mittit: q semel accēsus: extingui
non poterit. **Deinde est panonia superi-**
or vsq; ad penninū mōtem. **Ad aquilo-**
nē ei hystria ab hystrio fluuio q z danu-
bi^o noiat. **De italia** **Italia olim mag**
grecia e dicta postea saturnia a saturno
post latrū: eoq; saturnus pulsus a **Io-**
ue ibi latuit e dicta. **Deinde ausonia** ab
ausone rege: tatum ab ytalo rege situlo-
rū italia noiat. **Hec ab alpibus surgit**:
et in magno mari terminū figit. **In hac**
est vrbis. Roma a romulo rege constru-
cta z sic dicta. **Antiqui ciuitates suas se-**
cūdū pcipuas feras formabāt ab signi-
ficatōem. **Uñ roma** formas leonis hz q
ceteris bestijs quasi rex pceat. **Hni**^o ca-
put est vrbis a romulo cōstructa. **Late-**
ra vero edificia vtrobiq; disposita vnde
et lateronis dicit. **Būdusiū aut formā**
cerui: earthago bouis troia equi figurā
habuit. **Est in italia tristia** a sacrificijs
et thuro vocata. **Est z campia** a ciuita-
te capna dcta a capio rege pstructa **Ibi**
est z apulia z ymbria inde dicta qd ym-
bib^o tpe diluuij supfuerit inuigis a pē-
ni in mōtis sita. **Est z eutruria** ab etru-
sco rege dicta. **Hec est z tyrrena** a thyre-
no fratre didi dicta qui de meonia veit
ad italiam. **Estz longobardia** a longis
bardis vocata. **Padus** qui z eridanus
italie fluuius ab appeninis mōtibus ori-
ac mari imergit. **Venecia** a veneco re-
ge prius benecia dicta: postea venecia.
Gallia a candore ppli dicitur. **Galla** em
grece lac dicit. **Renus** ab alpibus nasci-
tur z cōtra aquilonē vergēs: sinuoceanū
excipit **Gallia**. **A flumie reno** est gallia
bellgita a ciuitate belgis dcta **Hec a mō-**
te Iouis surgit z versus aqilonē britani-
cū oceanū incidit. **Hec z francia** a frāco

rege ē dicta qui de troia cum enea veniens troiam iuxta renū cōdidit ⁊ terram franciam cognominavit. Hāc versus occidentem excipit lugdynensis gallia que et comata ab lōgas comas ē dicta: que versus austrū habet narbonēsem galliā a ciuitate narbona dicta que ⁊ togata a lōgis vestibis dicta est: versus occidentē aq̄taneā ab aq̄s rodāo ⁊ ligure dictā hispania. **I**nde ē hispāia ab hispāo rege dicta pri^o hiberia ab hiberio fluuio que ⁊ hesperia ab hespero rege dicta. h versus occasū oceano terminat̄. Sunt in ea sex puincie terracona: carthago. Lusitania: galicia: betica tingitania: a pprijs ciuitatibus dicte. Contra hispaniā versus occasū sūt in oceano hec insule britania anglia hibernia thanatos cuius terra quouis gentiū portata serpentes perimit ⁊ sole in qua fit solsticiū vt orcaedes. xxxij. scocia thile cuius arbores folia nunq̄ deponūt ⁊ in qua: sex mēsisbus videlicet estiuus ē cōtinuus dies. vi. hibernis mēsisbus continua nox. Ultra hanc versus aquilonem est mare cōgelatum et frigus ppetuum. Europam per ambulauimus ad affricam trāsmigremus.

De Affrica.

Affrica ab affer vno de posteris abrahe ē dicta: hec in oriēte: indi fluminis surgit: et p meridiē vrgens in occidentem tēdit. Huius p̄ma puincia est libia a regina eiusdē nominis dicta. Hec a parethonia ciuitate: et a mōtibus cathabathmō sumit incium et maris philenox finit. De hac libicuz mare dicit̄. Inde est cyrenaica a cyrene ciuitate noiata: sed a regina eiusdē nominis cōstructa ⁊ dicta. Hec ⁊ pentapolis a q̄nq̄ ciuitatibus est dicta. s. berenice arsinoe ptholomaide apolonia: cirene a pprijs pditoribus ita dicte. In de ē tripolis a tribus a ciuitatibus dictā que sūt occasia berete ⁊ leptismagna.

Post hāc biface a duabus vrbibus dicta: id est ad rumeto ⁊ bizancio. **C**arta go. **D**einde est zeusis i q̄ magna carthago a didone que ⁊ edissa cōstructa ⁊ carthada a caritho opido noiata: sed a romanis deleta ⁊ denuo reedificata carthago est appellata. Huius muri latitudo fuit. xvij. cubitoz. **P**ost hāc gethulia inde est numidia in qua regnauit iugurtha. In hac est ciuitas yppone In q̄ fuit augustinus ep̄s. **I**nde ē mauritania a nigredine dicta mauro em̄ grece ē nigriū. In hac ē puincia sitifēsis a sitifi. opido: alia cesariēsis a ciuitate cesaria dicta: tracia tingitania a tingui ciuitate nuncupata. Versus meridiem vero est ethiopia ab etera dicta: vna in oriente: in qua est vrbis saba: de qua fuit illa regina que in euāgelio cōmemorat̄ a domino: altera in occidentē intra quas garantes sunt a garania ciuitate dicti. Apud quos ē fons tā frigidus diebus: vt nō bibat̄ tā feruidus noctibus vt nō tāgat̄. Quibus versus oriētem cohabitāt trogodite qui celeri cursu feras capiunt. Ultra ethiopiā sunt maxima loca deserta ob solis ardozem ⁊ diuersi generis serpētia hoibus incognita. **D**einde ē maxim^o oceanus: qui solis calore dicit̄ feruere vt cacabus. In extremis finibus affrice versus occidentem est vrbis gades a fenicibus cōstructa de qua gaditanū mare dicit̄ In ip̄o vero oceano est mōs altissimus athlas vnde athlanticū mare noiāt̄: athlas aut̄ rex erat affrice frater pmethei: a quo mōs nomez accepit qz in eo residens astrologiā descripsit: vnde et celū sustinere dicit̄. **P**era gratis affrice partibus ad isulas maris tendamus.

De Insulis.

Insule sūt dicte: quasi in salo sitate. In mediterraneo mari est ciupus iusula ptra Syria: a cipro ciuitate dicta: hec et paphus a ciuitate

De ymagine mundi

eiusdē. **C**reta a creto rege dicta vel dicitur. **H**ec tentapolis ac vibibus nūcupatur. **H**ec sita est cōtra libicū mare: quod et adriaticū ab adria ciuitate dicit. **A**iudos est insula in ellepōto in europa. **E**llespōtus ab elle ciuitate dicit. **C**haos insula actice **C**yclades dicuntur eoq̄ i rotūdo sint posite: cyclon em̄ grece dicit orbis. **S**ūt em̄. liij. cōtra asiā posite. **H**az̄ prima rodos a ciuitate eiusdē nominis dicta ad orientem est posita. **I**n hac fuit oliz creus coloseus. lxx. cubitorū altus. **T**enedos ad septentrionē posita a ciuitate tene et eius cōstructore eiusdem noīs ē dicta. **C**arpathos ad meridie ipsius cōtra egiptū posita: vñ carpacium mare et carpacie naues. **C**ythērea ad occasū est sita a tythero mōte dicta. **H**ec et porphiris dicit. **D**elos in medio cycladū sita a ciuitate eiusdē nominis dicta. **H**ec tpe diluuij sb̄ ogiuo facti p̄mo cōparuit. **U**nder delos nomē cepit quia delos manifestū sonat. **H**ec et orthigia dicit ab orthigometris id est coturnicibus: que primū ibi vise sūt. **I**caria insula a puero cretensi naufrago est dicta a qua careum mare. **H**axos insula dionisij qui et baebus. **D**elos q̄ et stozia rotunda insula. **P**aron a ciuitate eiusdem nominis dicta: a paro iasomis nepote cōstructa. **H**ec gignit candidissimū marmor quod parū dicit et sardiū lapidē. **C**yclon est insula in qua mastix nascit. **S**amos a samo ciuitate dicta in egea mari est sita. **D**e hac fuit sibilla et pithagoras et iuno. **I**n hac fictilia vasa sunt repta. **S**icilia a siculo rege s̄re itali dicta prius sicania a sicano rege cognominata: p̄tra aliā sita. **H**ec et trinarcia. a tribus mōtib⁹ acrib⁹ dicit. **I**n hac ē mōs ethna cui⁹ sulphuria exestuāt icēdia. **I**n hui⁹ fretō ē stilla et caribdis. **I**n hac oliz erāt cyclopes. **I**n hac inuēta ē comedia **E**olie isule ab eole rege dicte iuxta sitiliāz posite. **H**ec et vulcanie q̄ incēdio sūt

plene. **S**ūt em̄ nouē **S**tecades insule: cōtra massaliā site. **S**ardima a Sardo rege hercul filio dicta p̄tra numidiā sita ē. **I**n hac nec serpens nec lup⁹ gignit. **I**n ea ē soli fuga animal vt aranea morsu hoies perimens. **I**n ea ē herba similis apiastro que comedētibus rictus cōtrahit. et quasi ridētes iterimit. **I**n hac sūt fōtes calidi infirmis medela: furib⁹ inferētes cecitatē. **C**orsica a corza mlie dicta cōtra liguriū sita: que p̄mit⁹ thaurū suū questura illuc venit et referēs loci fertilitatē a liguribus in habitari cepit. **H**ec et cyrene a cyrino herculis filio ē dicta: q̄ ab eo ē inhabitata. **E**bolus insula cōtra hispaniā. **H**ac fugiūt serpentes. **I**bi ē colubina plena angulib⁹. **I**bi et balearis insule ibi inuente sūt funde. **G**orgodes insule in oceano iuxta **A**thlantē. **I**n hīs olim habitauerūt gorgocies. **I**uxta has hesperide ciuitate dētē. **I**n hīs oues albi velleris habūdant: q̄ ad purpurā optime valēt: vnde fabulose dicit aurea mala habuisse. **M**alō em̄ dicit ouis. **U**ltra has fuit illa maḡ insula que platone scribēte cū ip̄lo est submersa q̄ affricā et europā sua magnitudine vicin: vbi nūc ē al cōcretum mare. **M**eroe insula ē in nilo flumine i capite ethiopic: in qua absumit vmbra in estate. **I**n hac ē lignū hebenū. **I**uxta hanc est ciuitas siene in qua ē puteus a philosopis factus. lx. cubitorū altus in cui⁹ fundū splēdet sol recto gradu: in iunio mense. **E**st quedā oceani insula dicta p̄ dita: amenitate et fertilitate oīm rex pre ceteris terris lōge p̄stātissima hoib⁹ incognita q̄ aliquādo casu inuēta questita postea nō ē reperta: et ideo dicit p̄ dita. **A**d hanc ferē brādanus venisse. **I**n insulas circuiimus: nūc inferna petamus.

De Inferno.

Infernus ideo dicit: q̄ inferius ē positus. **S**ic em̄ terra ē in medio acre: ita ē infernus i medio

Liber

terre. **U**nde nouissima terra dicitur Est aut locus igne et sulphure horridus: inferius dilatatus: superius coangustatus: hic lacus vel terra mortis dicitur: quia anime illuc descendentes veraciter moriuntur.

De Moibus inferni. **H**ic et stagnum ignis dicitur: quia ut lapis mari ita anime illuc immerguntur. Hic terra tenebrosa vocatur: et fumo et nebula fetoris obscuratur.

Hic terra obliuionis nuncupatur. quia sicut ipsi obliti sunt dei: ita eorum obliuiscuntur misereri deus.

Hic dicitur tartarus ab horrore et tremore: quia ibi est fletus et stridor dentium. Hic et gehena: id est terra ignis notatur. **S**e. enim terra dicitur. Cuius ignis noster ignis umbra esse dicitur vel videtur.

Huius profunditas et recessus dicitur heribus draconibus et igneis vermibus plenus. **H**uius os patens dicitur baratruy quasi atra vorago. **H**uius loca fetorem exhalantia dicitur acheronta id est spirantia sicut immundos spiritus emittentia.

Hic etiam dicitur stix: quod latine sonat tristitia. **F**legeton est fluuius infernalis obuiuitate ignis et sulphuris fetore et odore horribilis. **S**unt et alia multa loca. siue in terris siue in insulis penalia: aut frigore et ventis horrentia: aut igne et sulphurie iugiter feruentia. **I**gnea inferorum loca inspicimus: ad refrigerium aquarum confugiamus.

De Aqua.

Aqua que secundum elementum ponitur ab equalitate dicitur. **U**nde et equor quod sit planum: hoc in mari colligitur in flumina diffunditur: in fontes diuiditur. per annos connectitur: per terras dissipatur: per aera attenuatur. **T**ota terram cingit omnes regiones et puincias diuidit. **H**uius immensa profunditas dicitur abyssus quasi abest fundus. **H**abet tamen fundum quibus nimis profundum. **O**ceanus dicitur quasi zonari quoque limibus. **Q**uinq; enim zonis mundi in modum limbi ambit. **E**stus oceanus: id est accessus et recessus lunam sequitur

cuius aspiratio: retrahitur eius impulsu refoditur. **C**ottidie autem bis effluere et re-manare dicitur vel videtur. **C**um luna crescente crescit: et cum decrescere decrescit. **C**um luna est in equinoctio: maioris oceani fluctus surgunt ob vicinitatem lune cum in solsticio: minor est ob longinquitatem eius. **P**er al. xvij. annos ad principia motus et paria incrementa ut luna: refertitur.

Antipostis quoque est vorago in oceano in exortu lune maiori est fluctus inuoluit et reuomit. **H**ec autem vorago que tota aquas et naues absorbet et reuomit inde fit quod est in terra abyssus profundissima. **D**e qua scribitur. **R**upti sunt fontes abyssi magne. **I**uxta hunc sunt cauernosa loco et spelunca late patentes. **I**n his veteri de spiramine aquarum concipiuntur: qui etiam spiritus excellunt dicitur: et huius suo despiramine aquas maris per patentes terrarum cauernas introitus in abyssum attrahunt: et ea exundante iter magno impetu repellunt.

De his ventis fit etiam terremotus. **M**agna venti concavis locis inclusi: dum erumpere gestiunt terribili fremore terram concutunt eamque tremere faciunt. **H**inc etiam fit terre hiatus dum loca caua: et continuis aquis fragilia: veteris concussa rumpuntur et introitus cadentia in hiatus aperuntur: quibus multe ciuitates deuorare leguntur. **H**oc est autem in terra tremor: quod in nubibus tonitruum. **H**oc hiatus quod ibi fulmen sunt autem cum terre motu inundationes maris eodem videlicet spiritu infusi vel residentes sinu recepti.

De Sicilia. **U**nde tellus sicilie. quod cauernosa et sulphure ac bitumine strata: veteris pene tota et ignibus patet: spiritum introitus enim igne concertante: multis sepe locis fumum vel vaporem. vel flamas eructat: vel etiam veteri acius incubente fauillarum lapidum moles egerit. **D**e Ethna. **U**nde motus ethne ad exemplum gehene ignium. tam diutinum durat incrementum quod insularum incole dicunt vndis nutrir: dum aquarum concursus spiritum

De ymagine mundi

in p̄fūdum secū rapiens tamdiu suffo-
cat donec venis diffusus fomēta ignis
accendat. **De Salla.** Hinc scilicet ca-
nes latrare fingūtur: dum p̄cul nauigā-
tes vndaꝝ fremore terrētur: quas sorbē-
te foragine tollit estus. Simili de causa
in alijs etiā terris incēdium surgit: z ge-
hennā p̄stēdit. **De Frigore.** Sic
calor de igne: ita frigus nascit̄ de aqua
Unde extreme p̄tes oceani frigidus ge-
lu z p̄petuo frigore horrent: quia calore
solis carēt. Pars aut̄ oceani que medi-
um orbem diuidit: idō iugiter calore fer-
uet: quia solis iter super se habet. **De
Dulcibus aquis.** Oceanus fluuioꝝ
occurso non auget: quia fluentia dulcia
partim salis vadis cōsumūtur vel ven-
tis: aut vapore solis arripiūtur partim
per occultos meatus in suos amnes re-
uertūtur. **De Amaris.** Idcirco p̄-
durat salus tot fluminibus ac p̄fluuijs
irrigatus: quia ex hausto a sole dulci ter-
nui q̄ liquore: quē faciliꝝ ignea vis cō-
tra hīc oēs asperiorz crassioꝝ relinquit̄
Ideo sūma maris vnda est dulcior. p̄-
funda amarior. Lune aut̄ alimētū est in
dulcibus aq̄s: solis v̄o in amaris. **De
mari rubro.** Mare rubrū de oceano
exit: sed roseū colorem de terra trahit: q̄
tota sāguineo colore rubet: ac vicina li-
ctora inficit. **De Mare.** Mare di-
cit̄ quod sit amax. hoc p̄ venas terre oc-
culto meatu discurrit: amaritudinem in
terra deponit: dulce in fōtibus erumpit
in seipm̄ iterum refluit vt scribitur. Ad
locū vnde exeūt flumina reuertūtur: vt
iteꝝ fluant. Omnia flumina intrāt in ma-
re et mare non retūdāt. Dicitur tamē q̄
aque natura: sic duplex s. salia et dulcis
Salia maris et grauior: dulcis fontū z
fluminū et leuior. Et cū legatur q̄ deus
fontem in paradiso p̄duxerit: et in qua-
tuor diuidens totā terrā in quatuor mū-
di partibus rigare p̄ceperit. **Dicit̄ q̄
eruptio oīm fontū vel fluuioꝝ dulcis**

aque de illo fonte vel fluuijs illis decur-
rat et in matricem abissū eiusdem fōtis
refluat. Que licet vniuersa mare isluāt
amaris tamen aquis non cōmiscēt: s̄
vtputa leuis sup̄ graues aquas labitur
et in occultū cursū suū reuertitur. Hinc
est quod mare non redūdāt cum omnia
flumina illud intrent. Sed z sūp̄ma ma-
ris vnda non est a deo amara: q̄ ea que
in imo ē posita. Quod fōtes in hyeme
sunt calidi: in estate aut̄ frigidi: hec cau-
sa est. In estate calor aeris repellit fri-
gus in terram: z inde fit aqua frigida in
hieme aut̄ frigus aeris pellit calorem in
terram: et inde fit aqua calida: et cū aq̄
ois aut̄ dulcis sit aut̄ salia: vidēduz vn-
de quedam erūpant calida vel putrida
Sunt quidam specus s̄ terranei natu-
raliter sulphure pleni. In hīs cū vētus
concepitur: eius afflatu sulphur accēdit
quod incēdium etiā eructant quedā lo-
ca vt fit in sicilia. Cum ergo aqua p̄ hec
igne a loca currit calorem z fetorez inde
trahit. Est si p̄pe hunc locū erumpit flā-
miuonia ebullit. Si aut̄ longius recesserit:
vix tepescit: deinde penitus frigescit.
Sunt alia loca serpētibus plena: qui vi-
cinam aquā inficiūt veneno. Que dum
de terra surgit: bibētes interimit: vt fōs
quem s̄rix facit. **De mortuo Mari.**
Mare aqua maris mortui a vētis non mo-
uet: et in se nihil patitur viuere: fit ex fō-
tibus bituminis: quibus edificata ē bā-
bel turris. Bituminis autē natura res-
sit aque: z nō diuidit̄ nisi menstruo sā-
guine. **Pisces z aues** ideo in aq̄s cō-
morātur: quia de hīs facti legūtur: q̄ at̄
aues in aere volant: z terram inhabitāt
ideo fit: quia z aer est humidus vt aqua
et terra est aqua p̄mixta: q̄ vero quedā
aialia de terra creata i aquis possūt mo-
rari: vt sunt cocodalli z ypothami: hoc
ideo fit: quia aqua est terre p̄mixta.
De signis. Luz in nocturna nauiga-
tione scintillat ad renos tempestas erit

Liber

Et cum delphini undis sepius exiliunt
quo illi feruntur: inde ventus exurger: et
inde nubes discusse celuz aperiunt. De
pūdīs aq̄rū emergāt et scriptoria pēs
na in aere suspēdāt. **De Aere.**

Aer est omne quod in ani simile
a terra vsq̄ ad lunā conspicitur
de quo vitalis et spūs hauritur.

Et quia est humidus: ideo in eo volant
aues: vt in aqua natāt pisces. In hīs cō-
mōrātur demones: cū tormento: dies iu-
dicij prestolātes: ex quo sibi corpora af-
sumūt: dum hoībus apparent. **De vē-
to.** **De hoc p̄creatur venti.** Ventus
em̄ est aer cōmōtus et agittatus: et nihil
aliud q̄ aeris fluctus: qui in duodecim
diuidit̄: et quisq̄ propriū vocabulum
fortitur. De quibus quatuor: sūt cardia-
les: alij illoꝝ collaterales. Primus car-
dinalis septētrio qui et parcias suis frī-
gora faciens et nubes. Huius dexter cir-
tius qui et tracias faciēs niues: et grādī-
nes: eius et sinister aquilo. qui et boreas
cōstringens nubes. Secundus cardina-
lis isolanus qui et a filio tes temperat.
Tertius dexter vulturus: qui et calcias
cūcta desiccans. Eius sinister eurus nu-
bes generās. Quartus cardinalis auster
qui et notus: humorē calorē et fulmīa gi-
gnens. Huius dexter heuro auster calli-
dus. Eius sinister euronothus tempe-
ratus. Australes venti faciunt maiores
tempestas in mari: quia ex humido flāt.
Quartus cardinalis zepirus qui et fa-
uonius: hyemem resoluens: floresq̄ p̄-
ducens. Huius dexter affricus q̄ et libis
tempestatem et tonitrua generās et ful-
mīna. Eius sinister chorus q̄ et argestes
in oriēte nubula: in india faciēs serēa ex-
tra hos: sūt duo vēti aura et altan^o aura
i terra altan^o in pelago. **De Rubib^o.**
Vēti suo spiramie aq̄s in aera trahūt q̄
oglobare in nubes densātur. **Dicūtur**
aut nubes quasi nuborū naues. **De**
Tonitruo fulgure. **Quibus duz ven-**

ti inclusi erūpere nituntur magno mur-
mure concrepant: et nubibus collisis ig-
nem terribilem excuciant. Crepitus er-
go nubiu et vētorum est tonitruus. ig-
nis inde excussus est fulgur: q̄ ignis ido-
queq̄ penetrat que tāgit: quia et nostro
est subtilior: et magna vi vētoruz impel-
litur. Ad aquilone fulgur. et ab euro to-
nitrus ab affrico tempestatē: ab austro
flatus estum p̄cendit. **Arcus** in aere
quadricolor: ex sole et nubibus formatur
dū solis radius caue nubi in missus re-
pulsā acie in solem restringit. sicut dum
sol in vas aqua plenum fulget: splēdor
in tecto redditur. **De celo igneuz:** de
aqua purpureum: de aere iacinctuū: de
terra trahūt colorem gramineuz. **De**
Pluuia. **Imber** ex nubibus descēdit
Dum em̄ guttule in maiores guttas co-
eunt aeris: amplius natura non ferente
nunc vento impellēte: nūc sole dissoluē-
te ad terras dilabūtur: lēta aut et iugis
defluxio pluuia repentina et p̄ceps. nim-
bus v̄l imber vocat̄. **Que** licet de ama-
ris aquis maris sit hausta: solis igne de-
cocta aere dulcescit: vt marina aqua hu-
mo infusa dulcem sapore summat. **De**
Grandine. **Stille** pluuie ventis et fri-
gore conglaciata in aere coagulātur: et
in lapillos grandinis mutāt. **De Ni-
ue.** **Mix** aq̄rum vapore necdū densa-
to etiam guttas gelu precipiente forma-
que in alto mari nō cadit. **De Rose** et
Pluuia. **Ros** de acere venit quando
aq̄s grauatus rigore noctis et lune splē-
dore distillat. Si vehemētius est frigus
noctis ros in pruina versus candidior
gelu in albescit. **De Nebula.** **Ne-
bula** fit dum humide exalatoēs vapore
liter in aera trahūt v̄l radijs solis ad
terram repellūtur. **De fumo.** **Fu-
mus** ascēdit etiam de aqua. Omne nā-
q̄ corpus contat ex quatuor elementis
Lignū aut est corpus qd̄ igni iniectum
cum fuerit ignis materie: que ei inest ar-

De ymagine mundi

det terre & materies vertit in cinerem aeris & aque materies per fumū euanes-
cit in aere. Ideo autē ē amarus: quia natu-
ra aque est salua siue quia terra permixta.

Quoniam in noctibus videtur stelle cadere
non sunt stelle: sed igniculi: a flatu vento-
rum ab ethere in aërem tracti: & mox in
madido aere extincti.

De Pestilentia. Pestilentia nascitur aeris siccitate: vel
calore vel tempestate corrupta. Qui spi-
rando vel edendo perceptus: lucem mor-
temque generat. Hoc totū quod dixi in-
fra lunam in aere fit: superius vero semper
serenū existit. Aerē transuolauim⁹. In
etheris igne cōcedam⁹.

De Igne. Ignis qui quartū elementū scri-
bitur quasi non gignens dicitur:
a luna usque ad firmamentum et-
tenditur. Is tantū est aere subtilior: quā
aer aque tenior: aqua terre rarior. Hic
etiā ether: quod si purus aer dicitur: et
splendore perpetuo letatur: de hoc an-

geli corpora sumunt: cum ad homines
missi veniunt. **D**e Planetis. In his
septem stelle singulis circulis pertra-
mōm feruntur: et ob vagum cursum planete:
id est erraticè dicuntur. Hec immensa cele-
ritate firmamētū ab oriente in occidentem
raptantur tamen naturali cursu contra
mōm ire cōprobantur: sicut musca si in ro-
ta molendini circūferetur. ipsa tamen per
pō motu pertra reuolūtez ei⁹ ire videretur.
Hec nunc inferius nūc superius propter
obliquitatem signiferi vagantes radi-
es aut solis perpedite anomale vel re-
trograde vel stationarie fiunt.

De Luna. Luna est primus planetarū & mi-
nima stellarū. Sed ideo maior ceteris vi-
detur: quia proxima terre in primo cir-
culo fertur. Huius corpus est globosus
natura igneus: sed aqua permixtū. An-
de et propriū lumē non habet: sed in mo-
dum speculi a sole illuminatur: et ideo
luna quasi lucina id est a luce nata nomi-
nat. Quae autē quasi nubecula in ea videtur

ex aque natura creditur. Dicitur enim
si aqua permixta non esset: terrā ut sol il-
lustraret: imo ob vicinitatem magis ar-
dore vastaret. Globus namque eius multo
terra est amplior: licet ob altitudinē cir-
culi sui videatur vix modicum fundo maior:
lucet luna ea parte qua solis est opposita
ea autē parte est obscura: qua a sole est
auerfa. A sole vero longius remota lucet
tota. Non enim crescit nec minuit: sed ob
iectu terre lumine quod a sole accipit vi-
duatur. Hec licet cotidie violentia firma-
menti ab oriente in occidentem feratur: ta-
men pertra mōm nitens: omnia zodiaci signa
xxvij. diebus peragat: circulum autē suū
xix. annis per ambulare affirmat: luna
quarta si rubeat quasi aurum vetos offi-
dit: si in somno corniculo maculis ingre-
scit pluuiidū mensis exordium: si in medio
plenilunium serenum. **D**e Mercurio
Secundus planeta est mercurius: qui et
stillon: forma globosus natura igneus
lunam magnitudine vincens: lumē a sole
accipiens: significat. ccc. xxxix. diebus per-
curres. **D**e venere. Tercius est planeta venus:
qui et hesperus: aurore et zephalii filius:
lucifer et vesper rotundus igneus: in mōdū ni-
tens: ut mercurius significat percurres. cccc. xl
vij. diebus. **D**e Sole. Quartus plane-
ta est sol: inde dicitur: quod solus luceat: ceteras
stellas obscurat: vel quod sit super omnia lucens: for-
ma sphericus natura igneus magnitudine oc-
cies terram vincens: omnibus stellis lumē prebens.
Hic ab oriente in occidentem: impetu firmamēti
fertur: sed in mōdū nitens per totum zodiacum. ccc.
lxx. diebus gradibus: circulum autē suū. xxvij. an-
nis perambulare traditur. Huius presentia diem:
absentia vero eius efficit noctem. Sic enim to-
ta die super terram: sic tota nocte lucet sub
terra. Aquilonarē partem celi peragras: fac nos-
tris longos dies et estatem. Australē vero per-
curres: inducit nos breues dies et hiemem
solis ortu suo maculosus vel sub nube latens
pluuiam edie presagit. Si palleat tempestuo-
sus. si percauus videtur: ita ut in medio fugens

Liber

radios ad austrum et ad aquilonē emit
tat tempestatem humidā. et ventuosaz
Si pallidus in nigras nubes occidat :
aquilonē vētum. **De Marte** Quintus
planeta est mars qui z pirois globo
sus: igne feruidus percurrit signiferum
duobus annis. **De Ioue.** Sextus
planeta est iupiter qui z phenon: rotun
dus temporatus zodiacū per agēs duo
decim annis. **De Saturno.** Septimus
planeta est saturnus qui z phetō
spericus gelicus cōtra mōm vt superio
res regiones gradiēs: signiferā. xxx. an
nis percurrēs. In exortu saturni post .
xxx. annos qui ymaginem. de ere fude
runt: loqui vt hoīem. pbabit. **O**mnes
aut post quingētos z. xxxij. duos ānos
circulos suos peragūt: z eosdem vt pri
us repetūt. **A** terre centro absides id
est circuli planetaz altissime sunt: satur
no in scorpiōe. Ioui in virgīe: marti in
leone: sole in geminis: veneri in sagitta
rio: mercurio in capricorno: lune in arie
te medijs oīm partibus: z contrario ad
terre cētrum humilime atq; proxime.
Suus cuiq; color est. Saturno cādīd^o.
Ioui clarus. **M**arti igne^o. lucifero pal
leus. **V**espero refulgēs. **M**ercurio ras
diās. **L**une plādus. **S**oli ardēs. **M**u
tāt aut colores appropinqs circulis: naz
frigidior in palorē: ardētior in ruborem
ventosus in horrozē: a terra in obscuri
tatem. **S**ignifer id est circulus. xij. si
gnoz: diuidit in. xij. partes platū **S**ub
hīs ferūtur. vij. planete **S**ol s̄ medijs
tīm duabus: luna p totā latitudinē. **V**e
nus excedēs cū binis partibus. **M**ercuri
us s̄ septem partibus duabus in me
dio tribus supra duabus infra. **M**ars
s̄ quātuor medijs. **J**upiter s̄ media et
supra eā duabus **S**aturnus s̄ duabus
medijs vt sol. **H**ij septē orbes cū dul
cisona armonia vouūtur: qe suauissimi
cōcētus eoz circuitione efficiūtur. **Q**ui
sonus ideo ad nostras aures nō puenit

qui vltra aerem fit: et eius magnitudo
n̄m angustū auditū excedit. **N**ull^o em̄
sonus a nobis percipitur: nō qui hoc in
aero efficitur. **A** terra aut vsq; ad fir
mamētum celestis musica mēsurat. ad
ad cuius exemplar nostra inuēta affir
matur. **I**n terra nāq; si. **L**. in luna **A** in
mercurio. **B**. in venere. **L**. in sole. **D**. in
marte. **E**. in ioue. **S**. i Saturno. **S**. po
nitur pfecto mensura musice inuenitur
Unde a terra vsq; ad firmamētum. vij.
toni numerātur. **A** terra em̄ vsq; ad lu
nam est tonus: a luna vsq; ad mercuriū
semitoniū. **A** mercurio vsq; ad venere
semitoniū. **I**nde vsq; ad solem. iij. semi
tonia. **A** sole vsq; ad martem tonus. **I**n
de ad iouē semitonium. **I**nde ad satur
nū semitoniū. **I**nde ad signifer. iij. se
mitonia: que simul iūcta. vij. tonos effi
ciunt. **T**onus aut habet. xv. milia. d. c.
xxv. miliaria. **S**emitoniū vero. vij. mi
lia. d. ccc. xij. miliaria z semissem. **U**nde
et philosphi nouē musas finxerunt: qz
a terra vsq; ad celum. ix. cōsonācias de
prehēderunt: quas homini naturaliter
insitas inuenerūt. **De homine.** **S**i
cut em̄ hic mōs. vij. tonis: et nostra mu
sica vocibus. vij. distinguit: sic compa
go nostri corporis. vij. modis cōiungū
tur: dum corpus. iij. elementis: anima
tribus viribus copulatur. **Q**ue musice
artī naturaliter recōciliātur. **U**nde z ho
mo microcosmus id est minor mundus
dici: dum sic cōsonō miro celesti musi
ce par cognoscitur. **De Mensura.**
A terra vsq; ad lunam sūt. c. xxvj. sta
dia. que sunt. xv. milia. d. c. xxv. milia
ria. **A** luna ad mercurium. vij. milia. d.
ccc. xij. miliaria: z semissem. **I**nde ad ve
nerem tātum. **I**nde ad solem. xxij. mi
lia. ccc. xxvj. miliaria. **A** sole ad mar
tē. xv. milia. d. c. xxv. miliaria. **I**nde
ad Iouem. vij. milia. d. ccc. xij. milia
ria. **I**nde ad saturnum tantum. **I**nde
ad firmamentum. xxxij. milia. **L.L.L.**

De ymagine mundi

xxxvi. miliaria. Sunt itaq; a terra vsq; ad celum miliaria centum et. ix. milia et trecenta. lxxv. miliaria. Ignem per globos planetarum transcendimus nunc celestem penetremus.

De Lelo.

Celum dicitur: quasi casa elios: id est domus solis: vlt quasi vas celatum: quia est stellis insignitum. Est autem celum subtilis igneeque nature: rotundum et a centro terre equis spacijs vndiq; collectum. Unde et conexum mediumq; vbiq; cernitur: et in enarrabili celeritate cottidie circū agitur. Celū si vespere rubet: serenum diem: si mane tempestuosum significat. **D**ue sūt ianue celi oriens qua sol exit. occidēs qua sol intrat. **C**limata id est plage celi sūt quatuor. Orientalis ab ortu solstitiali: ad bruinale. Australis inde ad occasū bruinale. Occidentalis ex hinc vsq; ad solstitialē Septentrionalis ab occasu solstitiali: vsq; ad ortum eiusdem. **O**mnes ab ortu solis: occidēs ab occasu eius vocatur. Meridies q̄si media dies vocat. Septentrio autē a septem stellis appellatrix. Ariens dicitur bos quasi terion. inde. vii. triones quasi septem teriones id est boues. hee plage grece dicuntur. Anathole Disis Arcton Mesembria. de quibus nomē adaz q̄ est minor mōs cōponitur. **D**e firmamēto. **S**uperius. Celū firmamētum dicitur eo q̄ sit inter medias aquas firmatū: hoc est forma spericū natura aqueum. stellis vndiq; versum ornatum. Est autē oīs aquis instar glaciei: amo cristalli solidatum: vnde et firmamētum dicitur. **I**n hoc sūt duo poli: a poliēdo dicti vnus borealis qui a nobis semp videtur. Australis alter q̄ nūq̄ a nobis cernitur: quia indeuexo positi terre tumore impedimur. **I**n hīs celum vt rota: in axe voluit. **D**e Stellis. **C**elū est vndiq; stellatū: sed ideo in die nō apparent stelle: quia fulgore so-

lis victe latent: sicut sol nube tectus: nobis nō lucet. **S**tella quasi luna stans dicitur. **S**tant em̄ stelle firmamēto infixę et non cadunt: ea mire celeritate currente. **U**na autē dicitur stella multe stelle simul astrū vel sidus. **D**e Syderibus. **S**ydera dicuntur a cōsidero: eo q̄ nauigantes vel itinerātes ea cōsiderēt. **S**ūt autē omnes stelle rotūde: et ignee: quarū dispositio soli deo cognita est: qui stellas numerat quarū nomina solus. **S**igna. potestates: cursus: loca tempora nouit. **S**apientes vero mōi nomina animalium vel hominū eis imposuerūt: vt ab hoibus dinosci poscint. **D**e Zodiaco. **I**n medio firmamēti sunt. xij. signa per trāuersum disposita: equaliter per circūitum distincta: horum dispositio grece dicitur zodiacus: latine signifer: eo q̄ fert signa: que animalium habēt nomina **Z**odui em̄ dicitur animal.

De Signis.

Primū signum est aries cōtans ex pluribus stellis. **S**ecundum fabulam is est qui aureo vellere phryxum et hellen trāsmare ad colchos vexit: qui intra sidera trāslatus ē. **P**rofigne autē ponitur: quia sicut aries tota estate in dextro latere: ac tota hieme in sinistro cubat: sic sol sub illo signo gradient dextram celi partem perambulat. **T**ercium est thaurus os id est iupiter in raptu europe: in thaurum est versus: et intra sidera trāslatus. **O**b significatōez autē q̄ sol sub illo signo positus radios suos vt cornua fortius erexit et terram arabilem reddit. **T**ercium sunt gemini. **S**cilicet castor et pollux filij **J**ouis: a troia reuersi: et intra sidera translati sūt. **P**rofigno autē ponitur: quia sub hoc signo duobus diebus amplius q̄ sub alijs moratur. **Q**uartum est cāter. qui maxime herculem percussit: dum ydra ne reus occidit: et ideo sidera promeruit. **S**ignificat autē q̄ sicut cāter retrocedit:

sic sol ad illud signū veniēs: cursū suū
 retroflectit. Quintū est leo q̄ maximus
 ab hercule occisus intra sidera ē trāsla-
 tus. Designat autē: q̄ sicut leo in anteri-
 ori parte calide nature: in posteriori est
 frigide: ita sol in illo signo augustū mē-
 sem p̄us facit calidū: ac postremo tepi-
 dū. Sextū ē virgo. s. erigone: filia y cari
 sacerdotis intra astra rapta. Obsignū
 autem ponit p̄ sicut virgo non parit sic
 semp tenebo illius signi mēsis nihil gi-
 gnit. Septimū ē libra: quā tenet virgo.
 s. balnee astrei regis filia: ob eq̄tatē iusti-
 cia dicta: z intra sidera trāslata. Meri-
 ta hoīm pensat: z in libra Joui rep̄sen-
 tat. Hec p̄ superiore virgine ponit. Si-
 gnat autē q̄ sol eq̄notiū faciat: cū s̄ illo
 signo ambulat. Octavus ē scorpio q̄
 maxim⁹ orionē at̄ pcussit at̄ bestias ter-
 re occidit: et ob terre gr̄am astra meruit
 Pro signo autē gr̄adinū ponit q̄ illo mē-
 se videlicet nouēbre: in quibusdā terris:
 crebrius fiūt. Nonū ē sagittarius: qui
 et arci tenens. s. alchon chretēssis: q̄ scor-
 pionē q̄ filiū suū rapuit sagittauit: nec
 filiū tetigit: z ideo sidera meruit. Desig-
 nat autē crebros fulminum ictus: q̄ in al-
 decembre contingūt: in aliq̄bus locis q̄
 inferna membra desinit: signat: q̄ tunc
 sol infera petat. Decimus ē capricor-
 nis qui iouē paruulū a patre p̄iectū ca-
 pra clā aluit: q̄ ip̄e post intra sidera trā-
 stulit. Est autē significatio: q̄ sicut ca-
 pra alta petit: ita sol tunc ad alta celi cō-
 scēdit. Extrema eius pars desinit in pi-
 scē: designat finem illius mēsis esse plu-
 uialem. Unde cimus est aquarius sci-
 licet z ganimedes troili regis filius io-
 uis amastus ab ip̄o intra astra locatus:
 et p̄incerna deorum factus. Significat
 autē q̄ solutis niuibus vndosū est illud
 tempus. Duodecimū est piscis cū dī
 typhocū gigātes insequētem fugent: in
 egiptū: venus z cupido filius eius ver-
 si in pisces latuerunt in aquis. Cū q̄ ho-

mines diu pisces deuitarēt ne forte de-
 os deuoraret illi duo trāslati sunt: intra
 sydera designat vero illud tempus esse
 pluuiale. De Iadibus.

Iades dicūtur pluuiiales. Hya-
 em̄ grece: latine pluuiā dicitur.
 Unde latine dicūtur succule: a
 succo. Sunt autē septē stelle in frōte thau-
 ri. Plīdes dicūtur quasi plures. Plī-
 tō em̄ plura. Sunt nāq̄ septem stelle in
 genu thauri: fuerūt autē filie athlātis re-
 gis z plaie. A p̄fe autē athlātides. A ma-
 tre plīades quasi plāides: ab insula hes-
 perides. Hec autē virgilie dicūtur qz
 verno tpe oriūt. Ex hys vna fuit ma-
 ia mercurij m̄f: a dextris zodiaci versus
 aquilonē sūt hec signa: iuxta axem ar-
 ction: scilicet plaustrū qd̄ sydus etiā sep-
 tērio: et helice nomīaf: cuius stelle ma-
 iores tradūtur: fuit autē calisco licaonis
 regis filia: a ioue oppressa: scilicet a iuno-
 ne in visā versa: a ioue vero intra astra
 rapta. Sequit̄ sidus boetes id est cu-
 stos palustris: qd̄ z arthophilax. Erat at̄
 calisco filius a ioue inter sidera positus.
 Deinde ē arcturus scilicet min⁹ plau-
 strū. qd̄ z cinosura esse dicit̄. Hec autē a
 ioue oppressa a iunone in visam versa: a
 ioue intra astra est trāslata. Intra duo
 plaustra est serpens phiton: quē maxi-
 mū apollo post diluuiū latone: a iuno-
 ne immissus occidit: et ob insigne intra
 sidera trāstulit. Iuxta est corona a vul-
 cano facta: a bacho vero a diaagne mi-
 nois et pasiphe filie data: et intra astra
 locata. Inde est hercules sydus. Cū gi-
 gātes cōtra deos pugnaret: dīis in vnā
 celi partē veniētibus celū ruere voluit:
 Sed hercules hoc cū athlāte sustinuit:
 ideo celū p̄meruit. Huic iuxta ē lira a
 mercurio inuēta. Prope hāc tignus.
 Jupiter ob amorē lede regie in cignū ē
 ver sus z intra sidera trāslatus. Huic
 coniūgit̄ cepheus rex et casiephea vxor
 ei. Cui associat̄ pseus filius iouis: et

De ymagine mundi

danes habēs iuxta se syd^o adromache
vxorē eius filie z zephei regis. ¶ Qui-
bus admisceat deloton: quod z triagulū
videlicet z forma egipti: quia seruauit
deos a facie tiphei. Juxta quod locatur
serpētarius scilicet euctonius: qui et au-
rīga qui primus aurigā iunxit: eoq ser-
pentinus pedes habuit. Unde z grece
ophinicus dicit^r. Ophis enī est serpens.
¶ Huic iuxta ponitur pegalus: scilicet
equus alacus z cornutus igneū halitus
et ferreos habens pedes: a sāguine gor-
gonis creatus. Cui coniūgit delphin q̄
neptuno amphitricem in cōiugium ab-
duxit: z ideo sidera pmeruit. ¶ Deinde
est aqla iupit in aqlā x̄sus. Ganimede z
rapuit: z itra sidera trāstulit. ¶ Huic s̄b
est sagitta ab hercule philocteti data: p
quez expugnata est troia. ¶ A sinistris
sodiaci versus austrū sunt hec signa.

De hydra.

H ydra q̄ habuit. l. capita ab her-
cule occisa. z ob in signe: intra
sidera trāstata. Super hanc cra-
ter in quo tagatio id est summus deus.
pascam cōmiscuit de quo animas fecit:
de quo adhuc aie leteum poculū bibūt:
cū corpora introiūt. Super hāc aut cor-
uus ab appolline dilectus: z intra astra
raptus. Inde ē orion qui ab vna nat^o
intra sydera est translatus. Huic stelle
si fulgent serenū erit: si obscurātur tem-
pestas. Juxta hoc prochion quod z an-
ticanis dicitur qui canis orionis fertur
et ob insigne meritū intra sidera locat^r.
Huic cōnectit canicula que siri dicit^r: et
ob hoc dies caniculares dicitur: fuit at
canis erigoni filia ycarī sacerdotis. que
dolens p̄rem necatum laqueo se suspen-
dit: dum eū canis ducatu inuenit. Am-
bo aut sunt intra sidera rapti. ¶ Deinde
ē lepus q̄ a ganimede agitatus a io-
ue intra astra trāstatus est. Sequit^r eri-
danus fluuius q̄ z padus. Erat aut phe-
ton phebi filius: q̄ currus patris regere

iustius mōm incēdit z ideo fulmine io-
uis in hoc flumine interijt q̄ in eridanus
mutatus intra sydera trāstatus. Cui as-
sociatur cetus: que pseus occidit: dum
andromaden deuorare voluit. que iupi-
ter ob isigne filij intra astra locauit. Ju-
xta hanc cēthaurus: scilicet chiron ma-
gister achillis: obnimitas virtutē in celo
est locatus. ¶ Sacrarū aut id est alta-
re in quo dū iurauerūt cū saturnus z iu-
piter contra se pugnauerūt. Inde ē ar-
go videlicet prima nauis: apud argos
ciuitatem iathiphi facta: et in celum trā-
stata. Ad extremū est pistrix siue thyme-
ra q̄ bestia capite leo. media capra dra-
co fuit cauda: a bello foron occisa: z in a-
stra sidera est translata. Est et canop^o s̄-
cus egipti p̄clarum quod a nobis minē
me videt: sicut nec a trogoditi iuxta egi-
ptum septentrio. ¶ Ex hīs signis sem-
per dimidia pars super terrā. Dimidia
est s̄b terra. Et celi pars que s̄b terra ap-
paret hemispermum vocatur id est dimi-
dium celum. ¶ Lactea aut zona q̄ om-
nes stelle fundit in eā sua lumina ido ē
candida. ¶ De cometa. Comete sūt stel-
le flāmis trimitē in lactea zona p̄tra aq̄-
lonem apparētes regni mutationem aut
pestilētiā aut belluz est? ve. portēdētes.
Lernūt aut al. vii. dieb^o diuti^o. lxxx.
Sidera fabulis iuoluta imo polluta p̄-
lustrauimus alcius scandētes: astra ma-
tutina: solem q̄ solis inspiciamus. Su-
pra firmamētum sunt aque instar nebu-
le suspense que celum in circuitu ambi-
re tradūtur vnde z a que in celum dicit^r
tur. Super quod est al spirituale celum
hoibus incognitū: vbi est habitatio an-
geloz per. ix. ordines dispositoz. In h
ē paradysus paradysorum: in q̄ recipiūt
anime sāctoꝝ: hoc est celū quod in p̄nci-
pio legi cū terra creatū. Huic lōge sem-
per eminere dicit^r celū celoꝝ in quo ha-
bitat rex angeloz.

¶ Explicit liber primus.